

# RINNAKKAISTEKSTIT

1.

## Laki

### konsulipalvelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*muutetaan* konsulipalvelulain (498/1999) 2 §, sellaisena kuin se on laissa 970/2014, 5, 11, 12, 15, 18, 19, 23 ja 24 § sekä *lisätään* lakiin lailla 204/2005 kumotun 3 §:n tilalle uusi 3 §, 13 §:ään uusi 3 momentti, uusi 39 a ja b, 40 a ja b §, 41 §:ään uusi 2 ja 3 momentti sekä uusi 41 a ja b § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

2 §

2 §

*Konsulipalvelun saaja*

*Konsulipalvelun saaja*

-----  
Pohjoismaan kansalaiselle annettavista palveluista määrätään Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan välillä tehdyn yhteistyösopimuksen (SopS 28/1962) 34 artiklassa. *Euroopan unionin kansalaisen oikeudesta saada palveluja toisen jäsenvaltion diplomaatti- ja konsuliviranomaisilta määrätään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 20 artiklan 2 kohdan c alakohdassa.*

-----  
Euroopan unionin kansalaiselle, jonka kansalaisuusvaltiolla ei ole Euroopan unionin ulkopuolisessa maassa pysyvää suurlähetystä, konsulaattia taikka sellaista suurlähetystä, konsulaattia tai kunniakonsulia, joka pystyisi tietyssä tapauksessa tosiasiallisesti antamaan konsulipalveluja (*edustusta vailla oleva Euroopan unionin kansalainen*), voidaan antaa lain 3 – 6 luvussa tarkoitettuja konsulipalveluja sekä muita vastaavia konsulipalveluja. Lisäksi edustusta vailla olevalle Euroopan unionin kansalaiselle voidaan tarvittaessa antaa lain 5 §:ssä tarkoitettua neuvontaa sekä myöntää 41 b §:ssä tarkoitettu hätämatkustusasiakirja.

Jäljempänä 4 ja 10 luvussa tarkoitettuja

Pohjoismaan kansalaiselle annettavista

konsulipalveluja voidaan antaa erityisestä syystä myös muulle ulkomaalaiselle. Ulkomaiselle yhteisölle voidaan erityisestä syystä antaa 10 luvussa tarkoitettuja konsulipalveluja.

Muussa lainsäädännössä edustustoille säädettyjä konsulipalveluja annetaan siten kuin niistä erikseen säädetään.

### 3 §

on kumottu L:lla [25.2.2000/204](#).

### 5 §

#### *Yleinen neuvonta*

Ulkoasiainministeriö ja edustustot antavat 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuille henkilöille ja yhteisöille mahdollisuuksien mukaan yleistä neuvontaa edustuston toimipiirin erityisolosuhteista sekä asioissa, jotka liittyvät etuja ja oikeuksia koskevien asioiden hoitamiseen vieraan valtion viranomaisessa.

palveluista määrätään Islannin, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Tanskan välillä tehdyn yhteistyösopimuksen (SopS 28/1962) 34 artiklassa.

Jäljempänä 4 ja 10 luvuissa tarkoitettuja konsulipalveluja voidaan antaa erityisestä syystä myös muulle ulkomaalaiselle. Ulkomaiselle yhteisölle voidaan erityisestä syystä antaa 10 luvussa tarkoitettuja konsulipalveluja.

Muussa lainsäädännössä edustustoille säädettyjä konsulipalveluja annetaan siten kuin niistä erikseen säädetään.

### 3 §

#### *Henkilöllisyyden todistaminen*

*Konsulipalvelua hakevan tulee todistaa vaadittaessa henkilöllisyytensä henkilöllisyystodistuksen perusteella tai muulla tähän verrattavalla luotettavalla tavalla.*

### 5 §

#### *Yleinen neuvonta*

Ulkoasiainministeriö ja edustustot antavat 2 §:n 1 momentissa tarkoitettulle henkilölle ja yhteisölle sekä 2 §:n 2 momentissa tarkoitettulle edustusta vailla olevalle Euroopan unionin kansalaiselle mahdollisuuksien mukaan yleistä neuvontaa edustuston toimipiirin erityisolosuhteista sekä asioissa, jotka liittyvät etuja ja oikeuksia koskevien asioiden hoitamiseen vieraan valtion viranomaisessa.

11 §

*Hädänalaisessa asemassa oleva*

Tässä luvussa säädettyjä konsulipalveluja voidaan antaa sellaiselle tilapäisesti ulkomailla edustuston toimipiirissä oleskelevalle 2 §:n 1 momentissa tarkoitettulle henkilölle, jonka edustusto on todennut olevan hädänalaisessa asemassa sairauden, tapaturman, onnettomuuden, rikoksen kohteeksi joutumisen tai muun näihin rinnastettavan syyn vuoksi.

11 §

*Hädänalaisessa asemassa oleva*

Tässä luvussa säädettyjä konsulipalveluja voidaan antaa sellaiselle tilapäisesti ulkomailla edustuston toimipiirissä oleskelevalle 2 §:n 1 momentissa tarkoitettulle henkilölle ja 2 §:n 2 momentissa tarkoitettulle edustusta vailla olevalle Euroopan unionin kansalaiselle, jonka edustusto on todennut olevan hädänalaisessa asemassa sairauden, tapaturman, onnettomuuden, rikoksen kohteeksi joutumisen tai muun näihin rinnastettavan syyn vuoksi.

12 §

*Hädänalaisessa asemassa olevan avustaminen*

Edustusto neuvoo ja avustaa hädänalaisessa asemassa olevaa tarpeen mukaan yhteyden saamiseksi hänen lähiomaiseensa tai muuhun henkilöön, sairaanhoidon saamiseksi, Suomeen kotiuttamisen järjestämiseksi, oikeusavun saamiseksi, rikosilmoituksen tekemiseksi sekä välttämättömän, tilanteen vaatiman muun avun saamiseksi.

Jos hädänalainen asema johtuu siitä, että henkilö on joutunut oikeudettoman vapaudenriiston kohteeksi, edustuston tulee lisäksi välittää tieto asiasta toimivaltaiselle viranomaiselle asianomaisessa valtiossa ja asianomaiselle Suomen viranomaiselle, avustaa tarpeen mukaan tietojen välittämisessä asiaa hoitavien viranomaisten ja oikeudettoman vapaudenriiston kohteeksi joutuneen välillä, avustaa välttämättömässä yhteydenpidossa asianomaisen ja hänen

12 §

*Hädänalaisessa asemassa olevan avustaminen*

Edustusto neuvoo ja avustaa hädänalaisessa asemassa olevaa tarpeen mukaan sairaanhoitoon saamiseksi, Suomeen kotiuttamisen järjestämiseksi, oikeusavun saamiseksi, rikosilmoituksen tekemiseksi sekä välttämättömän, tilanteen vaatiman muun avun saamiseksi. Lain 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu henkilö voidaan kotiuttaa toiseen valtioon kuin Suomeen.

Jos hädänalainen asema johtuu siitä, että henkilö on joutunut oikeudettoman vapaudenriiston kohteeksi, edustuston tai ulkoasiainministeriön tulee lisäksi välittää tieto asiasta toimivaltaiselle Suomen viranomaiselle tai sille Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, jonka kansalaisesta on kyse. Edustusto tai ulkoasiainministeriö avustaa tarpeen mukaan tietojen välittämisessä asiaa hoitavien viranomaisten ja oikeudettoman

lähiomaisensa välillä sekä seurata asian hoitamista asianomaisen valtion viranomaisessa.

vapaudenriiston kohteeksi joutuneen välillä, sekä seuraa asian hoitamista asianomaisen valtion viranomaisessa.

*Edustusto avustaa tarpeen mukaan yhteyden saamiseksi 2 §:n 1 momentissa tarkoitetun hädänalaisessa asemassa olevan henkilön lähiomaiseen tai muuhun henkilöön sekä muussa välttämättömässä yhteydenpidossa.*

13 §

13 §

*Varojen välittäminen ja taloudellinen avustaminen*

*Varojen välittäminen ja taloudellinen avustaminen*

-----

*Ulkoasiainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä takaisinmaksusitoumusta koskevasta lomakkeesta.*

15 §

15 §

*Henkilökohtainen turvallisuus*

*Henkilökohtainen turvallisuus*

Suuronnettomuuden, luonnononnettomuuden, ympäristöonnettomuuden, sodan, sisällissodan tai muun kriisitilanteen sattuessa tai uhatessa edustusto avustaa toimipiirissään oleskelevaa 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua henkilöä hänen henkilökohtaisen turvallisuutensa suojaamiseksi.

Suuronnettomuuden, luonnononnettomuuden, ympäristöonnettomuuden, sodan, sisällissodan tai muun kriisitilanteen sattuessa tai uhatessa edustusto tai ulkoasiainministeriö voi avustaa toimipiirissään oleskelevaa 2 §:n 1 momentissa tarkoitettua henkilöä ja 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua edustusta vailla olevaa Euroopan unionin kansalaista sekä näiden perheenjäseniä kansalaisuudesta riippumatta näiden henkilökohtaisen turvallisuuden suojaamiseksi.

18 §

18 §

*Yhteydenpito ja tiedon välittäminen*

*Yhteydenpito ja tiedon välittäminen*

Edustusto avustaa mahdollisuuksien mukaan kriisitilanteessa tai sen uhatessa välttämättömässä yhteydenpidossa asianomaisen ja hänen kotimaassa olevan lähiomaisensa välillä.

Edustusto välittää tietoja ulkoasiainministeriölle kriisialueella olevista 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuista henkilöistä ja kriisitilanteen kehittymisestä.

-----

#### 19 §

##### *Vapautensa menettäneen välitön avustaminen*

Jos edustuston toimipiirissä rikoksesta epäiltynä pidätetty, vangittu tai muulla tavoin vapautensa menettänyt taikka vapausrangaistusta suorittava 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilö (*vapautensa menettänyt*) pyytää, on edustuston viipymättä otettava yhteyttä häneen.

Vapautensa menettäneen pyynnöstä *tieto vapauden menetyksestä välitetään hänen lähiomaiselleen tai muulle nimetylle henkilölle*, hänen luonaan vieraillaan mahdollisuuksien mukaan ja häntä avustetaan tarpeen mukaan oikeusavustajan ja muun paikallisen lainsäädännön mukaisen oikeusavun sekä tulkin saamiseksi.

Edustusto *voi* avustaa mahdollisuuksien mukaan kriisitilanteessa tai sen uhatessa välttämättömässä yhteydenpidossa 2 §:n 1 momentissa tarkoitettun henkilön ja hänen kotimaassa olevan lähiomaisensa välillä *sekä välittää tietoja ulkoasiainministeriölle kriisialueella olevista 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuista henkilöistä*.

Edustusto voi välittää tietoja kriisialueella olevista 2 §:n 2 momentissa tarkoitetuista henkilöistä ja kriisitilanteen kehittymisestä sen Euroopan unionin jäsenvaltion viranomaiselle, jonka kansalaisesta on kyse.

#### 19 §

##### *Vapautensa menettäneen välitön avustaminen*

Jos edustuston toimipiirissä rikoksesta epäiltynä pidätetty, vangittu tai muulla tavoin vapautensa menettänyt taikka vankeusrangaistusta suorittava 2 §:n 1 tai 2 momentissa tarkoitettu henkilö (*vapautensa menettänyt*) pyytää, on edustuston viipymättä otettava yhteyttä häneen.

Vapautensa menettäneen pyynnöstä edustuston virkamies voi vierailla hänen luonaan mahdollisuuksien mukaan ja avustaa häntä tarpeen mukaan oikeusavustajan ja muun paikallisen lainsäädännön mukaisen oikeusavun sekä tulkin saamiseksi.

*Vapautensa menettäneen 2 §:n 1 momentissa tarkoitettun henkilön pyynnöstä ulkoasiainministeriö tai edustusto voi välittää tiedon vapauden menetyksestä hänen lähiomaiselleen tai muulle nimetylle henkilölle.*

23 §

*Kuolemantapauksesta ilmoittaminen*

Jos edustusto on saanut ilmoituksen toimipiirissään kuolleesta 2 §:n 1 momentissa tarkoitettusta henkilöstä, edustusto ilmoittaa kuolemantapauksesta ulkoasiainministeriölle *Tieto kuolemantapauksesta välitetään myös vainajan lähiomaiselle tai muulle läheiselle henkilölle, jonka henkilöllisyys ja olinpaikka ovat kohtuudella selvitettävissä.*

23 §

*Kuolemantapauksesta ilmoittaminen*

Jos edustusto on saanut ilmoituksen toimipiirissään kuolleesta 2 §:n 1 momentissa tarkoitettusta henkilöstä, edustusto ilmoittaa kuolemantapauksesta ulkoasiainministeriölle.

*Jos edustusto on saanut ilmoituksen toimipiirissään kuolleesta muualla kuin Suomessa asuneesta 2 §:n 2 momentissa tarkoitettusta henkilöstä, edustusto ilmoittaa asiasta sen Euroopan unionin jäsenvaltion viranomaiselle, jonka kansalaisesta on kyse.*

*Tieto 2 § 1 momentissa tarkoitettun henkilön kuolemantapauksesta välitetään myös vainajan lähiomaiselle tai muulle läheiselle henkilölle, jonka henkilöllisyys ja olinpaikka ovat kohtuudella selvitettävissä.*

24 §

*Vainajan hautaaminen, tuhkaaminen ja kotiuttaminen*

Edustusto voi ryhtyä toimenpiteisiin vainajan hautaamisen, tuhkaamisen tai Suomeen kotiuttamisen järjestämiseksi lähiomaisen pyynnöstä.

24 §

*Vainajan hautaaminen, tuhkaaminen ja kotiuttaminen*

*Jos vainaja on 2 §:n 1 momentissa tarkoitettu henkilö, edustusto voi ryhtyä toimenpiteisiin vainajan hautaamisen, tuhkaamisen tai Suomeen kotiuttamisen järjestämiseksi lähiomaisen pyynnöstä. Jos vainajan lähiomainen ei huolehdi vainajan hautaamisesta, tuhkaamisesta tai Suomeen kotiuttamisesta, edustusto voi ottaa yhteyttä paikalliseen viranomaiseen vainajan hautaamiseksi tai tuhkaamiseksi paikallisen*

*käytännön mukaisesti.*

Jos vainajan lähiomainen ei huolehdi vainajan hautaamisesta, tuhkaamisesta tai Suomeen kotiuttamisesta, edustusto ottaa yhteyttä paikalliseen viranomaiseen vainajan hautaamiseksi tai tuhkaamiseksi paikallisen käytännön mukaisesti.

Jos vainaja on 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu edustusta vailla oleva Euroopan unionin jäsenvaltion kansalainen, edustusto voi ryhtyä toimenpiteisiin vainajan hautaamisen, tuhkaamisen tai toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon kotiuttamisen järjestämiseksi sen jäsenvaltion viranomaisen pyynnöstä, jonka kansalainen vainaja on.

Jos Euroopan unionin jäsenvaltion viranomainen ei kohtuullisessa ajassa pyydä tai ryhdy itse hoitamaan vainajan hautaamista, tuhkaamista tai kotiuttamista, edustusto voi ottaa yhteyttä paikalliseen viranomaiseen vainajan hautaamiseksi tai tuhkaamiseksi paikallisen käytännön mukaisesti.

#### 39 a §

##### *Korvausvastuu*

Ulkoasiainministeriö voi velvoittaa 2 §:n 1 momentissa tarkoitetun henkilön, joka on saanut konsulipalvelua toisen Euroopan unionin jäsenvaltion viranomaiselta, korvaamaan ulkoasiainhallinnolle konsulipalvelun antamisesta aiheutuneet kustannukset.

Ulkoasiainministeriön on korvauspäätöksellään vahvistettava 1 momentissa tarkoitetun korvauksen määrä.

Päätös on annettava tiedoksi 1 momentissa tarkoitetulle henkilölle tavallisella tiedoksiannolla siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Korvauspäätös on suoraan ulosottokelpoinen ja voidaan periä siten kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetusta laissa säädetään (706/2007). Saatava voidaan

kuitenkin jättää perimättä, jos henkilö, jolta se olisi perittävä, on varaton, tai perimättä jättämiseen on muu erityinen syy.

#### 39 b §

##### *Edustusta vailla olevan Euroopan unionin kansalaisen korvausvastuu*

Ulkoasiainministeriö tai edustusto voi velvoittaa tämän lain 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun henkilön, joka pyytää konsulipalvelua, takaisinmaksusitoumuksella maksamaan konsulipalvelusta aiheutuneet kustannukset takaisin sen Euroopan unionin jäsenvaltion viranomaiselle, jonka kansalainen hän on.

Ulkoasiainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä takaisinmaksusitoumusta koskevasta lomakkeesta.

#### 40 a §

##### *Kuulemisvelvollisuus*

Ennen konsulipalvelun antamista 2 §:n 2 momentissa tarkoitetulle henkilölle, edustuston tai ulkoasiainministeriön on kuultava sen Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaista viranomaista, jonka kansalaisesta on kyse.

Jos edellä 1 momentissa tarkoitettu kuuleminen ei asian kiireellisyyden vuoksi ole mahdollista, on kuuleminen toimitettava heti, kun se on asian vaatimien välttämättömien ja kiireellisten toimenpiteiden jälkeen mahdollista.



40 b §

*Siirtämisvelvollisuus*

Ulkoasiainministeriön tai edustuston on Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä siirrettävä tälle 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun henkilön konsulipalvelua koskeva asian käsittely.

Ulkoasiainministeriön tai edustuston on lopetettava konsulipalvelun antaminen heti, kun sen Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen, jonka kansalaisesta on kyse, vahvistaa antavansa konsulipalvelua kyseessä olevalle henkilölle.

41 §

*Tietojen saaminen ja luovuttaminen*

---

41 §

*Tietojen saaminen ja luovuttaminen*

---

Ulkoasiainministeriön ja edustuston on salassapitosäännösten estämättä annettava Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä tälle kaikki sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä konsulipalvelun antamiseksi 2 §:n 1 momentissa tarkoitetulle henkilölle.

Jos 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu henkilö pyytää konsulipalvelua edustustolta taikka edustustolle ilmoitetaan kyseisen henkilön hädänalaisesta asemasta, on ulkoasiainministeriön ja edustuston annettava salassapitosäännösten estämättä sille Euroopan unionin jäsenvaltion viranomaiselle, jonka kansalaisesta on kyse, kaikki tiedot, jotka ovat välttämättömiä konsulipalvelun antamisen kannalta.

Edustuston ja ulkoasiainministeriön on helpotettava 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun

henkilön ja hänen kansalaisuusvaltionsa viranomaisten välistä tiedonvaihtoa.

41 a §

*Yhteydenpito*

Toisen Euroopan unionin jäsenvaltion antaessa konsulipalveluja 2 §:n 1 momentissa tarkoitetulle henkilölle, edustusto tai ulkoasiainministeriö vastaa tarvittavista yhteydenotoista konsulipalvelunsaajan perheenjäseniin tai muihin henkilöihin tai viranomaisiin, joita asia koskee.

41 b

*Tilapäisen matkustusasiakirjan  
(häätamatkanasiakirjan) myöntäminen  
tietyissä tilanteissa*

Edustusto voi myöntää häätamatkanasiakirjan 2 §:n 2 momentissa tarkoitetulle edustusta vailla olevalle Euroopan unionin kansalaiselle, jos tämän passi on kadonnut, varastettu, tuhoutunut tai se ei ole tilapäisesti saatavilla. Lisäksi häätamatkanasiakirjan myöntäminen edellyttää sen jäsenvaltion viranomaisen hyväksymisen, jonka kansalaisesta on kyse.

Ulkoasiainministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä häätamatkanasiakirjaa koskevista lomakkeista.

---

Tämä laki tulee voimaan \_\_\_\_\_ päivänä  
kuuta 20\_\_\_\_.

---